

1901: 918 407 og 1921: 935 847, det vil sige en Tilvækst paa 1,9 pCt., i alt betyder det for hele Befolkningen en Tilvækst paa 654 669 og for Landbrug og Mejeribrug alene 17 440. Fraregner vi de Mennesker, som lever i Statshuse, er altsaa ingen Del af Befolkningstilvæksten gaaet over i Landbruget, hele Befolkningsforøgelsen er gaaet over i andre Erhverv.

Som jeg allerede har nævnt, er det ikke, fordi Befolkningen ikke har Lyst til at arbejde ved Landbruget, der findes Tusinder af unge Mennesker ude blandt Landboudommen, som baade har Lyst, Evne, Villie og Energi til at tage fat og drive et Stykke af deres Fædrelands Jord, men det, der afholder dem derfra, og det, der gør det umuligt at faa Udstykningen til at foregaa i et hurtigere Tempo, er, at den enkelte mangler Kapital. Det nytter ikke, at en Mand har de fornødne Kvalifikationer, de fornødne personlige Egenskaber; hvis han mangler Kapital, kan han ikke faa fat i et Stykke Jord. Gennem Aarene er der derfor ogsaa her inde fra Rigsdagens Side gjort et Arbejde for paa forskellig Vis at fremme Udstykningen. Dette Arbejde er foregaaet efter to Principper, det ene er at give Statsstøtte enten ved billig Rente eller ved direkte Tilskud til Oprettelse af nye Brug ved Køb af Jord, som bliver privat Eje. Det andet Princip er det, der er gennemført ved den saakaldte 4. Oktober-Lov, og som gaar ud paa at udstykke Dele af Lensjord og Præstegaardsjord som en Slags offentligt Fæste. Paa den første Maade, ved at indkøbe Jord, som overgaar til privat Ejendom, giver man den enkelte Chansen under de forskellige Konjunkturer, dels til eventuel Fortjeneste ved Salg under en Konjunkturstigning, dels for Tab, hvis Konjunkturerne gaar nedad. Saa længe Priserne gaar opad, er det indlysende, at saadan Udstykning kan foregaa tilfredsstillende for de paagældende, thi saa vil det Brug, de har faaet, og som stiger i Værdi paa Grund af Konjunkturerne, kunne forrente sig og sælges med Fortjeneste, derfor har mange Mennesker i mange Aar været veltjent med en saadan Udstykning, men vi maa huske paa, at naar disse Ejendomme bliver omsat i Handel, bliver Resultatet uvægerligt, at der efterhaanden paaføres de paagældende en forøget Gældsbyrde, og desforuden, naar der af Staten gives enten direkte Tilskud eller billige Laan til saadan Udstykning, betyder det, at Jordpriserne stiger, og derfor har det i de sidste Par Aar vist sig, at Priserne paa den Jord, som er købt og udstykket efter dette Princip, har været meget høje, idet

den har oversteget Jordskyldansættelsen med over 80 pCt. Jeg har tidligere nævnt det her i Tinget, men vil gerne gentage det, at efter min Mening er den Udvikling, vi er inde i, meget farlig for det danske Landbrug, idet vi under saadanne opgaaende Perioder, som vi har haft i de sidste tyve Aar, Aar efter Aar forøger Gældsbyrden betydeligt. Statistikken viser, at i Tolvaaret 1909—21 har vi forøget de faste Prioriteter til mere end det dobbelte, fra mellem 1 700—1 800 Mill. Kr. til over 3 600 Mill. Kr.

Efter det andet Princip, hvorefter der i de senere Aar er udstykket Jord, nemlig efter 4. Oktober-Lovens Princip, Udstykning af Lens- og Præstegaardsjord, skal de paagældende ikke købe Jorden, de overtager den og maa saa i Fremtiden svare Rente af den Jordværdi, hvortil Jorden til enhver Tid er ansat, og de kan laane af Statskassen indtil $\frac{9}{10}$ af Omkostningerne ved Opførelsen af Bygninger. Det forekommer mig, at dette er et meget bedre Princip end det første, navnlig fordi Statskassen er sikret mod, at de Midler, der stilles til Raadighed til denne Udstykning, gaar over i Spekulationen og fremkalder en Fordyrelse af Jordprisen, det vil sige, at det bliver Jordsælgeren, som faar en stor Del af Fortjenesten; og for de paagældende, som faar Jorden overladt, har det den Fordel, at de ikke i Nedgangsperioder maa se deres Arbejde og de sammensparede Midler, de har indskudt i Ejendommen, gaa tabt og maa gaa bort fra Ejendommen efter at have anvendt deres bedste Arbejdstid, maaske deres bedste Ungdomsaar, til at oparbejde et saadant Brug.

Det forekommer mig derfor, at det sidste Princip, som i højere Grad end det første udelukker, at der kommer Spekulation ind, er mest fordelagtigt for Samfundet og de paagældende, men Vanskeligheden er den, at det varer ikke saa farlig længe, inden den Jord, som er til Raadighed efter Loven af 4. Oktober, vil være opbrugt, det er allerede kun et begrænset Areal, som er til Raadighed. Der er i de Aar, som er gaaet, siden Loven blev gennemført, udstykket eller er under Udstykning af Præstegaardsjord, sønderjydske Domænejord og Majoratsjord — der er købt en Del Jord til ogsaa, ikke saa farlig meget. — i alt indtil Dato et Areal paa 22 917 ha. Der er til Rest af Præstegaardsjord ca. 11 000 ha, hvoraf de ca. 2 500 er sønderjydske Præstegaardsjord, som det har vist sig noget vanskeliggere at faa til at overgaa til Udstykning. Tillige findes der til Rest af Lensjord ca. 5 000 ha, det vil sige, at der i alt er 16 000 ha igen